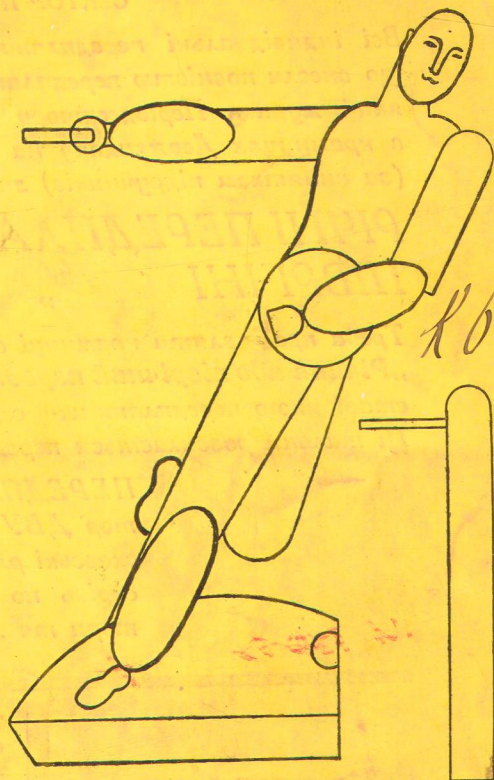

K-6599
1928 №7

PK-2

62-63

84868

K6599

№ 7 Липень 1928

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

ж у р н а л л і в о ї
ф о р м а ц і ї м и с т е ц т в

Д Е Р Ж А В Н Е
ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

1928
2460

ЦІНА 75 КОП.

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ЛІВОЇ ФОРМАЦІЇ МИСТЕЦТВ

ЗА РЕДАКЦІЄЮ
МИХАЙЛЯ СЕМЕНКА

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ

висвітлює питання теорії й демонструє практику лівих течій мистецтва (література, кіно, малярство, архітектура, театр і ин.) в їх конструктивному та деструктивному значіннях і вміщати-
ме: вірші, оповідання, романи; статті: формально-дослідчі, теоретичні, полемічні, критичні; памфлети, репортаж, фейлетони, референції й огляди закордону й СРСР, бюлетень лівого фронту, листування з читачами, репродукції, фото й ин.

У журналі беруть участь: Голубенко Д., Свир. Гранка, Гаско М., Ермілов В., Корж Ол., Лоповок Л. арх., Малоземов Ів., арх., Мар'ямов О., Мельник С., Недоля Л., Петрицький А., Семенко Михайль, Скрипник Леонід, Сотник Дан, Щербак М., Штейнберг Я., арх., Яновицький Г., арх. (Харків); Бузько Д., Влизько О., Драгоманов С., Палійчук Ю., Полторацький О., Скуба М., Френкель Л., Шкурупій Гео, Яворовський Євген (Київ);

Бучма Б., Перегуда О., Голованівський С., Терещенко Марко (Одеса);

Асеев Н., Брік О., Ган О., Ейзенштейн С., Кирсанов С., Маяковський В., Перцов В., Родченко А., Стріха Едвард, Татлін, Третьяков С., Чужак Н., Чужий А., Шкловський В. (Москва); Вер В. (Севастополь);

Аренс Л., Малевич К., Петніков Г. (Ленінград); Прамполіні Генріх (Париж) та ин.

Ц І Н А Ж У Р Н А Л У :
на 12 міс.— 7 крб.— коп., на 6 міс.— 3 крб. 75 коп.,
на 3 міс.— 2 крб.— коп., на 1 міс.— крб. 70 коп.

О К Р Е М Е Ч И С Л О В Р О З Д Р І Б -
Н О М У П Р О Д А Ж У — 75 К О П.

Р R I C E А В Р О А D :
per 12 months—4 dol., 55 c., per 6 months—2 dol.
45 c., per 3 months—1 dol. 30 c., per 1 month—45 c.

Р R I C E О F А С О Р У — 50 c.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЄ СЕКТОР ПЕРІОДВИДАНЬ ДВУ
ХАРКІВ, СЕРГІЇВСЬКА ПЛ., МОСКОВСЬКІ Р., 11
ТА УПОВНОВАЖЕНІ ПЕРІОДСЕКТОРУ СКРІЗЬ ПО
У К Р А І Н І

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
СЕКТОР ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ

Всі індивідуальні передплатники на 1928 рік,
що внесли повністю передплатну ціну на будь-
який журнал Періодсектору ДВУ, одержують
в крамницях Держвидаву на всі видання ДВУ
(за винятком підручників) знижку

РІЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ при покупці книжок 20%
на суму до 50 крб.
ПІВРІЧНІ „ при покупці книжок 10%
на суму до 25 крб.

Треба пред'являти крамниці спеціальний талон
„Річний або піврічний передплатник“, на під-
ставі якого передплатники одержують знижку.
Ці талони розсилається передплатникам.

ПЕРЕДПЛАТУ ПРИЙМАЮТЬ: Періодсек-
тор ДВУ (м. Харків, Сергіївська площа, Мо-
сковські ряди, 11), уповноважені Періодсектору
скрізь по Україні, поштово-телеграфні кон-
тори та листоноші.

HERWARTH
WALDEN

„EINBLICK
IN KUNST“

HALBLEINEN GEBUNDEN
M. 6.50

75 ganzseit. Abbildungen der Hauptwerke
der Expressionisten, Kubisten und Futuristen
aller Länder, 3 vielfarbige Tafeln, 10 Auf-
sätze von Herwarth Walden, grundlegend
für die Formulierung der neuen Kunst.
Geschichte der expressionistischen Kunst
der Gegenwart

Musterhafte sorgfältigste
Ausstattung

Das Werk ist unentbehrlich für jeden, der
die expressionistische Kunst der Gegenwart
kennen lernen will. Das Werk ist unent-
behrlich für jeden Kenner, da es das um-
fangreichste Bildmaterial der führenden
Meister bringt. Das Werk ist unentbehrlich
für jeden Gebildeten, da es darlegt, wie
die Kunst heute eine allgemeine Erschei-
nungzeitgerichteter Gesinnung ist

Die Kunstgeschichte des Expres-
sionismus. Das Manifest der
internationalen Expressionisten

STURM BERLIN W 9

MER SIRASSE 134a

RM 6.50 Bestellungen an den Verlag
„Generatia“ erbeten

Нем с. 7-10, 21-28, 33-34,
47-...

ПОПРАВКА

На стор. 4 „Зміст № 7 та зауваження редакції“, розділ 11 — НАДРУКОВАНО :
А. САНОВИЧ.— „Ліви в Німеччині“. Стаття. Огляд німецького лівого журналу „Der
Sturm“, стор. 35.

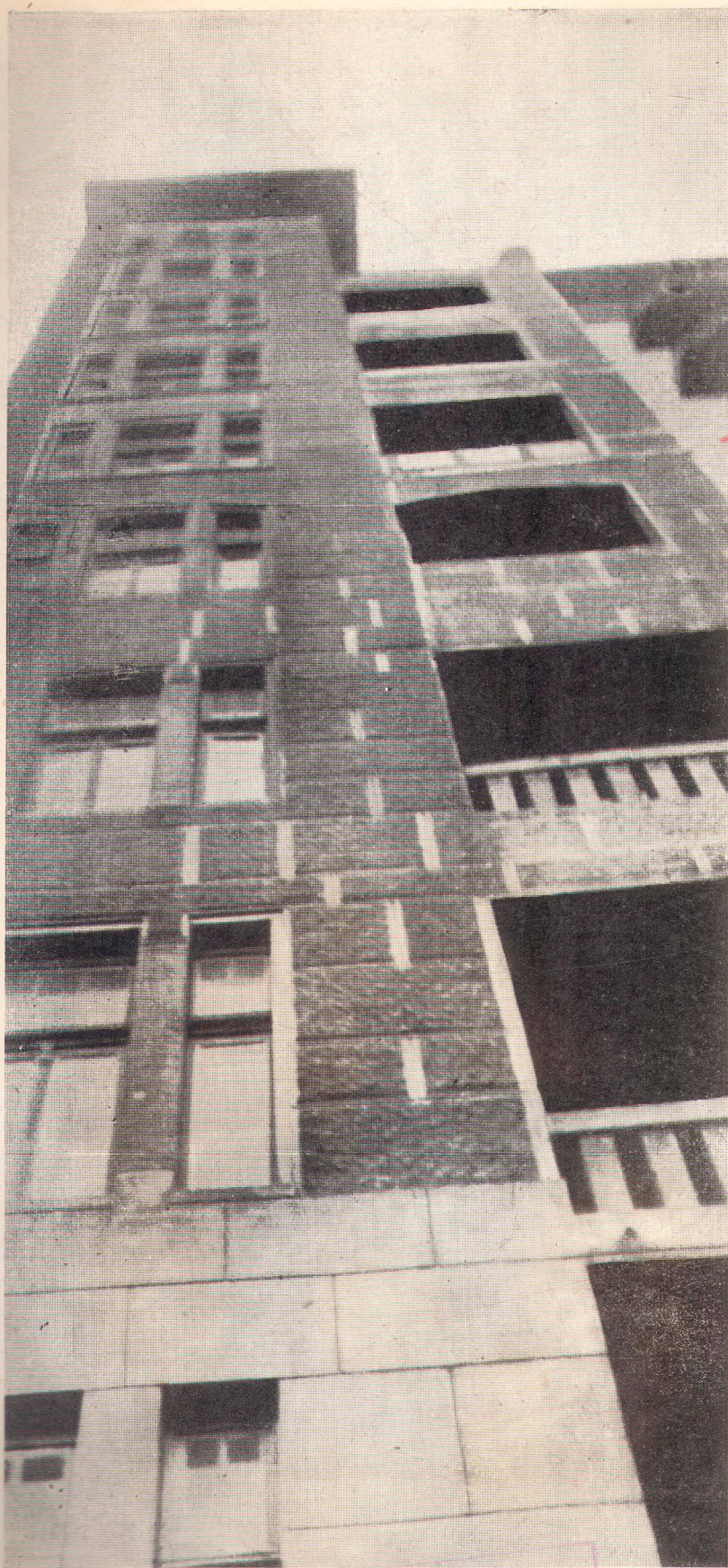
ТРЕБА ЧИТАТИ: ГЕО ШКУРУПІЙ.— „Вереск всеукраїнського ліліпута“.
Стаття. Стор. 40.

Р е д а к ц і я

...на під-

„EINDEUTIG

Das

~~K6599.~~

ДАН СОТНИК

ХМАРОЧОС У КИЄВІ. ФОТО

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВИЙ
84868

МІСЦЕ:

журнал "Літературна формація"
№ 7, липень 1928
Рівненська губернія

КОМУНІЗМ
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ
ІНДУСТРІАЛІЗМ
РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ
БІЗНЕС
ЕКОНОМІКА
СОЦІАЛІЗМ
МАТЕМАТИКА
ХІМІЯ
ІСТОРІЯ
ВІСНИК
КУЛЬТУРА
НАУКА
ТЕХНІКА

НО
ЧИТАЙТЕ
ПЕРЕДПЛА
ЧУЙТЕ ПО
ШИРЮЙТЕ

В
ГЕ А НЕРАЦІЯ

Н О В А Г Е

М И З А:

КОМУНІЗМ

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ

ІНДУСТРІАЛІЗМ

РАЦІОНАЛІЗАЦІЮ

ВИНАХІДНИЦТВО

ЯКІСТЬ

ЕКОНОМНІСТЬ

СОЦІАЛЬНУ ВИТРИ-

МАНІСТЬ

УНІВЕРСАЛЬНУ КОМУ-

НІСТИЧНУ УСТАНОВКУ

ПОБУТУ

КУЛЬТУРИ

НАУКОТЕХНІКИ

НОВЕ МИСТЕЦТВО

*Journal of modern for-
mation of the art. Second
year of the edition
№ 7 July 1928*

NEW-GENE

Н Е Р А Ц І Я

М И П Р О Т И :

ж у р н а л л і в о ї
ф о р м а ц і ї м и с т е ц т в
№ 7 Липень 1928
Рік видання другий

НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБМЕ-
ЖЕНОСТІ
БЕЗПРИНЦИПНОГО УП-
РОЩЕНСТВА
БУРЖУАЗНИХ МОД
АМОРФНИХ МИСТЕЦЬ-
КИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ПРОВІНЦІЯЛІЗМУ
ТРЬОХПІЛЬНОГО ХУТО-
РЯНСТВА
НЕУЦТВА
ЕКЛЕКТИЗМУ

Р А Т І О Н

68 59

1. ЕДВАРД СТІХА.— „Реабілітація Т. Г. Шевченка“. Без ікон і без трунів!!! Канонізація письменників, з легкої руки колишніх просвітян, набула у нас усіх прав «громадянства» і її переноситься вже з небіжчиків і на живих. Редакція визнала за раціональніше врятувати небіжчиків від тої компанії, що її організовують для них наші сучасні «хуторяни». Вірш Е. Стіхи «Без ікон і без трунів» блискучо продовжує реабілітацію Шевченка, що її розпочав був Гео Шкурупій в № 5 «Н. Г.» і відкидає ознаки канону з революціонера української літератури	5
2. ФАВСТ ЛЮПАТИНСЬКИЙ.— „Другий лист до мого приятеля сценариста“ і кіно-сценарій „Динамо“. Автор, обґрунтовуючи свої твердження, що до форми кіно-сценарія, подає свій сценарій. Редакція пропонує, усім знавцям цієї справи, висловитися з приводу порушених автором питань	8
3. Ю. ПАЛІЙЧУК.— „Май“ вірш	21
4. АНДРІЙ ЧУЖИЙ.— „Ведмідь полює за сонцем“— епізоди з роману. В цих епізодах автор робить спробу сполучення двох типів сприймання читання, типу зорового й розумового. Редакція не погоджувачись в цілому з таким експериментом, все ж подає його на увагу читачам	22
5. ГЕО ШКУРУПІЙ.— „Пісня зарізаного капітана“ вірш	28
6. ДМ. ГОЛУБЕНКО.— „Культура для дітей“. Стаття. Автор з властивою йому безпосередністю і дотепністю порушує питання потреби переглянути те, що робиться на фронті культури для дітей. Ілюстрації до цієї статті див. в № 6 „Н. Г.“	29
7. О. КАСЬЯНОВ.— „Харківське будівництво“. Стаття. Нове будівництво у Харкові набуло вже певних ознак «стилю» С. А. оскільки це так, автор, член ОСАУ, подає свої зауваження, що до останніх найвизначніших Харківських будівель	32
8. Г. ЯНОВИЦЬКИЙ АРХ.— „Динасовий завод укрселікаттресту“. Стаття	34
9. Л. КАПЛАН.— „Поль Колен“, стаття про творчу роботу нового французького художника, який працює в галузі художнього плакату - афіші	36
10. ВІЛЛІ БАУМАЙСТЕР.— „Що про площину“	37
11. А. САНОВИЧ.— „Тіві в Німеччині“. Стаття. Огляд німецького лівого журналу „Der Sturm“	39
12. ЛЕВОН ЛАЙН.— „Інтелегент“. Екранізований роман	42
13. ЛИСТУВАННЯ З РЕДАКЦІЄЮ	57
14. ФОТО Й РЕПРОДУКЦІЇ	
На обкладинці — В. Баумайстер — рисунок	
Табл. 1. Дан Сотник — Хмарочос у Києві. Фото.	
„ 2. „ „ — Будинок у Києві. Фото.	
„ 3, 4 — Кадри із фільму «Дівчина на палубі» реж. Перегуда. ВУФКУ, 1928 р.	
„ 5.— Матеріальний добір. Роботи кіно-фото відділу Києвськ. худ. інституту.	
„ 6.— Будівництво кінофабрики у Києві.	
„ 7.— Проект Динасового заводу.	
„ 8.— Проект клубу при заводі Диз'а.	
„ 9, 10.— В. Баумайстер.— останні роботи цього майстра.	
„ 11.— П. Колен. Плакат - афіша негрського ревію.	
ДАН СОТНИК — Зав. Редакції та керівництво оформленням.	

РЕАБІЛІТАЦІЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

ЕДВАРД СТІХА

II. БЕЗ ІКОН І БЕЗ ТРУПІВ!!!

Футуристи й археологія — — — —
річ наче не тєє для нашого часу.
Але в нас ще й тепер зацікавляються астро
ловією
і тому й я свою дань археологічну
несу.

Це Гео Шкурупій —
великий сучасний футурист,
визнаний поки-що лише в $\frac{1}{6}$ частині земної кулі — — —
футуррозкопки
розпочав
і по-новому Т. Г. Шевченка
в № 5 (1928) „Нової Генерації“
на радість
нашій
інтернаціональній расі
показав.

Тарас Шевченко —
співець неволі
і повстання жорстокого
вождь.

Тарас Шевченко —
жива людина
а не легендарний Ісус
Христос.

Тарас Шевченко —
з черевом і мозком
а не висхлі
підмащені олією
мощі.

Тарас Шевченко
обідав і пив горілку
але дух бентежний його
бив струмком —
не змірить його академікою,
вукопспілкою —

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧБОВА
БІБЛІОТЕКА

не змірить тиражем його
і не вбити його
рушником.

Годі мертвих!
Годі ікон!
Не треба нам гіпсових статуеток!
Рухаються ідеї,
рухається історія —
на зло всім райкритикам і райпоетикам —
без препон.

Живуть невмирущі живі
і впливають,
і заражають,
і рухають — — —
не треба нам стереотипних поз!
Давайте нам поетів
і вождів
існуючими і рухомими!
Ми запобігаємо
суспільний
склероз.

Годі історію двигати
мертвими
іконами —
без фіміяму
і без туману будується
соціалізм — — —
новий людський струмінь
молодий,
веселий,
безпардонний у життя людства
вліз.

Досить заслужених і
титулярних! —
сказав він. І, до речи,
геніїв
фамільярно
ляпає по
плечах.
Не буквально,
але здорово,
по - товариському,

Сауг
голодний
охлялий
знайшов щось
жує
..... Продати піджак?...
— купи!
продав
— ось гроші!
гроші!
гроші!

гроші!!

САУГ!

САУГ=ГРОШІ=ЛОНДОН!

Сауг=вулиця вся!

Сауг = недопалки = сірник обгорілий = колеса = авто.
(Ритмострічка)

І враз —
констебль!
тікають!
знов констебль!
Рів — ним кро — ком підій — шли
Раз! Сауга взяли.
Саааууг!...

Рвонувсь
рво — нувсь
(гроші) вгору!

Впа ли — до лі — і — в
Констеблі... (завмерли)
гроші! (до них!)

Сауг! тікають!
Біжить
біжить
біжить вулиця.

Сауг...

Швид — ше — від — ко — ня —
Швид — ше — від — ма — ши — ни
Сауг...

(з розгону на паркан) трах!

Па — а — а — де...

Впа = (— в Сауг)

(Джунг)

Сауг

(Сел...)

Сауг
 (Дзя...)
 Сауг
 (Впа ==) == в Сауг
 Ніч...
 Лондон...
 (Ритмострічка)
 (вулиця, шинок). Виходить Джемс.
 Джемс — шинок
 → закрутився, зник
 → скривився, захитавсь, побрів
 Джемс...
 Джемс...
 як собака під тинем
 лежить Сауг.
 Сауг...
 на його ноги; зачепились } Сауг
 мацають, що це лежить }
 Думає Джемс (п'яний) згадав:
 = розлите масло
 = брудні частини
 = в динамо — відділі
 оце ж помічник!
 підняв за чуприну зомлілого Сауга.
 Сауг
 — будеш служити?: = витирати масло?
 = чистить частини?
 = в динамо — відділі?
 чи будеш?
 — О так! о так! о так!
 Жбурнув позад себе Сауга Джемс:
 — Іти-меш слідком!
 — О так! о так! о так!

Пішли...

Пішли...

Пішли...

Пішли...

Лоооннн...

дооонннн...

(Ритмострічка)

ГІМН ДИНАМО

(тридцять кадрів)

Сауг...

Сауг!...

Сааауг!!

Джемс (грубо штовхнувши),

Джемс:

— Динамо!

Джемс до Сауга:

(Сауг)

— Бачив?! Динамо!!

Ди — и — и — и — намо!

Сауг.

Джемс

рвонув маленького „Дзяо“, що висів

у Сауга на шиї,

Дзяо — бог,

Сауг: — віддай!!

Джемс відштовхнув —

— к'бісу таких „богів“!

кинув фігурку у лязг динамо

Са — у — у — у — г

Бог — в порошок

Сауг

Дининининн ...

Сауг

... намммм ...

Сауг

о

о

о

о

...о о!

Джемс.

Джемс — непевно до розподіл-дошки.

Впевнено перемикає.

Рубильники кажуть:

(Ритм)

Сауг:

„Не чіпай! ти зробиш їй боляче!“

Джемс

(повернувся, засміявся, нахмурился, глянув у бік)

де грубий мідяний дріт

Джемс 'го підняв

Джемс (рука — мідяний дріт)

Сауг

Джемс глянув в куток

де пакля лежить
і на Сауга.
Вмить пакля у Сауга в руках.

Джемс (рука — мідяний дріт)
глянув униз,

де масло розлите
і знову на Сауга
старанно підлогу чистить Сауг
Джемс (дротом махнув)
задоволений Джемс

(Ритмострічка)

а

Пливе водааа... Сауг
Пливуть днііі...
Пливе водааа... працює

В Лондоні

(Лондоні)

(Лондоні...)

як комашня

вулицею!

вулицею!!

вулицею!!!

вулицями сунуть демонстрації!
Заворушивсь Лондон!

... вулицями демонстрації!

Вестмінстерське абатство

перелякано розкрило і скосило очі

проти демонстрантів.

Проти демонстрантів —

поліція

поліція!

поліція!

поліція!

як вода, що прориває греблю

натовп проходить крізь ці кордони...

(... а Сауг — працює

... а Джемс — випиває)

Несуть плакат:

8 годин	= з заводу бігом робітники
і	= з другого теж
ні секунди	= з майстерні —
більше!	= на вулицю!

Заворушивсь Лондон!

і Сауг почув:

не море реве
не буря гуде
громове урра!

і Джемс почув.

Сауг до дверей:

двері навстіж:

: там за залізом штахет — демонстрація!

і Джемс туди ж.

Бачить Сауг:

: в поході негр обнявшись
: з двома товаришами білими } іде

Сауг!:

Ще негр.

Сауг!!:

Бігом!

Джемс...

На залізо штахет-ланцюгом сталевим охорона:
констеблі зі зброєю; інженер; офіцер,
що перейняли Сауга,
підбіг і Джемс:

раз!

негр покотився, лежить.

За брамою крики:

— спиніть роботу!

Інженер

офіцер

та констеблі

В юрбі хвилювання

Інженер,

офіцер

та констеблі.

Хитнулась юрба до воріт.

Інженер: так!

офіцер: готов!

констеблі

стеб

лі

клац — ац — цац —

цац!

офіцер: пали!

гарrrrrr... рам!!!

Сауг...

сльози з очей...

крізь сльози: падають, падають

люди з воріт

Інженер.

Офіцер.

Джемс.

Джемс підійшов

Кулак підійшов

Піднявся Сауг —

— побрів

на дверях Джемс утягнув два матраси і глянув на двір:

Джемс — мітинг

— демонстрація

він на все це плює!

— жертви

Двері замкнув

трах, трах ключем.

І ключ у кешеню

Джемс.

Сауг.

(Ритмострічка)

Пливе вода,

Пливе людський потік — демонстрація,

а Сауг працює (під оком Джемса).

— Дощ, блискавка, буря, —

— Сонечко світить —

— Співають пташки —

а Сауг працює

Коли клерки кінчають роботу

Візник розпрягає коня

й засвічують перший ліхтар

Сауг обіда

Коли місто затоплене морем вогнів

Чортом крутяться реклами

Роз'їзд із театрів

Сауг спить.

Робить —

ДАН СОТНИК

БУДИНОК У
КИЄВІ. ФОТО

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧЕБОВА
БІБЛІОТЕКА

КАДР ІЗ ФІЛЬМУ „ДІВЧИНА
НА ПАЛУБІ“ 1928 ВУФКУ

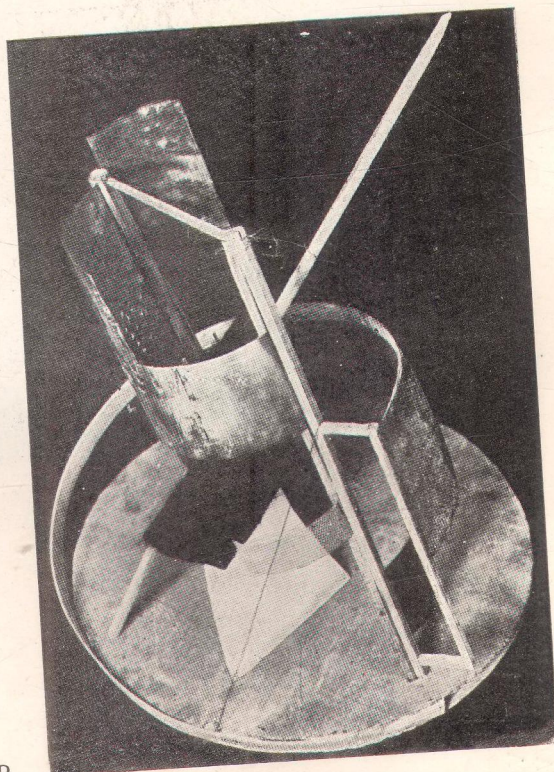
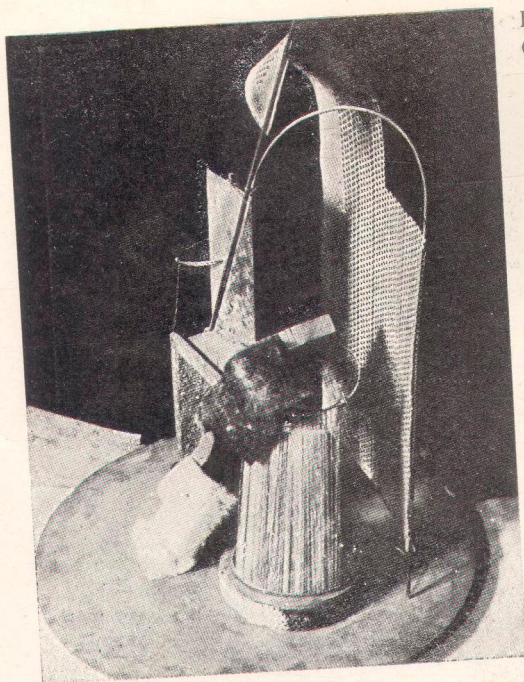
РЕЖИСЕР О. ПЕРЕГУДА

КАДР ІЗ ФІЛЬМУ „ДІВЧИНА
НА ПАЛУБІ“ 1928 ВУФКУ

РЕЖИСЕР О. ПЕРЕГУДА

КІНО-ФОТО ВІДДІЛ КИЄВ-
СЬКОГО ХУД. ІНСТИТУТУ

МАТЕРІАЛЬНИЙ ДОБІР

їсть —
 і спить.
 Роб...
 ї...
 сп...
 Сауг...
 (Ритмострічка)
 Як місяць закрила хмара
 Дерев — мов жили на вітрі
 Блискавка
 Дош
 Вертався в депо останній трамвай
 (кондуктор в кутку)
 Дош хотів пробити вікно перед ватманом...
 Пустою вулицею — за ріг — трамвай.
 І під дощем — констебль
 констебль
 констебль
 констебль
 констебль
 Вітер смикає ліхтар
 Кругом електростанції де одинокий ліхтар
 констеблі в цераті
 а... всередині...
 Сауг
 Сауг спить
 спить
 спить
 шшш!
 До його Джемс:
 — вставай! дежур!
 Сауг: у праву влип ключ
 у ліву пакля —
 — я вже на місці.
 (Дош, вітер)
 (завмерла вулиця)
 (й клепсида)
 Сауг зубами скрипнув
 Джемс спить
 Цей Джемс що: руки рвуть „Дзяо“
 удар у зуби
 падають демонстранти
 Сауг.
 Рука стискає ключ
 Нечутно посунув Сауг до Джемса
 (гуде динамо).

Джемс і Сауг
 Ось Джемс — ось його скроня
 Сауг =
 = (на дворі буря) =
 = Сауг...
 підіймається ключ
 (динамо гуде)
 Сауг...
 рука розмахнулась...
 Джемс повернувся =
 (відскочив Сауг)
 = лупнув очима, знову захріп.
 Сауг...
 Динамо...
 — Динамо! о брате, Динамо!
 Джемс око відкрив
 Сауг лащиться
 пеститься
 тулиться
 до брата Динамо
 Джемс...
 Сауг...
 Джемс...
 Лежить Джемс } підіймається Джемс...
 підіймається }
 Підходить ззаду до Сауга:
 : ех!..
 Сауг побачив...
 у круглім металі...
 повернувся...
 під руку шмигнув.
 Джемс...
 Сауг.
 Джемс.
 Сауг.
 Джемс.
 Сауг.
 Джемс.
 Сауг.
 Джемс.
 Сауг.
 зчепились!
 Руки
 Руки
 Сауг
 Джемс

Динамо.
 Динамо.
 Буря.
 Динамо.
 Руки.
 Ноги.
 Спина Сауга.
 Вольтметр...
 Джемс.
 Сауг.
 Пас.
 Трос.
 Тиски.
 Вольтметр...
 Клониться, клониться станція
 Клониться, клониться Сауг
 Метр — — —
 вольт —
 вольт —
 вольт —
 у
 низ!!
 Вирвавсь Сауг!
 тіка
 тіка
 за ним Джемс
 Джемс.
 Сауг.
 Джемс.
 Тіка Сауг — ловить Джемс
 Сауг впав — Джемс на його.
 Б'ються,
 б'ються,
 б'ються,
 б'ються.
 Динамо
 Ліхтар
 Джемс Сауга скрутив
 Джемс і Сауг
 Джемс
 Сауг
 Ногою Джемс наступив на ключ
 Джемс
 Ключ
 Джемс
 С... ау... г!..

Динамо
 Джемс
 ключ
 Динамо
 Руку! (звільняє Джемс)
 Джемс (бородою, зубами помагає)
 Рука і ключ
 Сауг
 Сауг
 Сауг
 В... в... в... з'яв Джемс ключ.
 Сауг
 Динамо
 Ліхтар
 Джемс, Сауг
 Націлився у скроню
 замахнувся
 — Варгк!! (ключ улучив під пас).
 Шарпануло Джемса,
 відлетів — стоїть як стовп
 Сауг.
 Сауг.
 Динамо.
 Сауг.
 Підскачив — вдарив =
 = Джемс заточивсь
 (усе кругом попливло)
 Сауг = демонстрація =
 = розстріл.
 Динамо гуде
 Підскачив, вдарив.
 Джемс поле =
 (грим вдарив)
 = тів на полюси:
 : смерть
 (од вітру зірвався ліхтар).
 Сауг до дверей
 оглянувся
 Динамо!
 Динамо!
 Динамо!
 ... і пішов
 через подвір'я,
 паркан,
 пішов вуличками

КУЛЬТУРА ДЛЯ ДІТЕЙ

ДМ. ГОЛУБЕНКО

— Мамуню! Чому в нашого татка нема жодної волосинки на голові?
— Тому, доню, що він дуже розумний і багато думає.
— Розумний? Багато думає? Ммм... Мамуню, а чому у тебе так багато волосинок на голові?..

— Іди спати!
— А я не хочу... я буду співати — чирик-пирик...
— Іди спати, капосне дівча! Чуєш?!
— Гаразд, мамуню, я піду спати і попрошу боженьку, щоб він тобі усі-усі волосинки повисмикував, щоб і ти теж була розумненька-розумненька.

Так приблизно уявляють собі психологію дитини наші не дуже далекозорі культурники-робітники серед дітей. Форма так зв. „сюсюкання“, окремий вид угодливого підроблювання під мову дитини, увійшли в дитячу культуру.

„Сюсюканням“ пройнята дитяча (?) література (?), театр (!), кіно (!!!). Награно дитячістю тхне за сотні верстов навколо, вона насправді „злий геній“ нашої дитини — опошлює його природні відзнаки й бездарно штампує її творчу індивідуальність.

Дитина (звичайно, нормальна) завжди вигадлива, володіє фантазією і почуттям — уявляти, наслідувати, соонаслідувати (остання відзнака в житті дорослих людей бездарно культивується й має загальне назвисько — театр). Винахідницькі нахили дитини (не вважаючи на буцім-то наявну неможливість широко охопити і зрозуміти життя, що твориться навколо) великі, — і часто несвідомою силою своєю перевищують ті ж здібності дорослих.

Стілець і лавка, парасолька й ковдра — хіба не можуть з успіхом замінити найхутчіший кур'єрський потяг — аероплан — автомобіль?

Звичайно можуть, та ще як, — за скаженої їзди кожне із наших дітей для повноти ефекта, не заховуючи задоволення, розквасить свій ніс „у кров“.

Наші діти — професійні винахідники і фантазери, але їх фантазії і винаходи в pendant непотрібному дон-кіхотству завжди здійсненні (!) і реальні (!!).

В цьому завжди приходить на допомогу безпосередність і поривання до правди ігри (фактичність).

Якщо чорний хліб силою ігри перетворюється на тістечко, то з'їдається з вовчим апетитом.

Головне в тім, щоб уміло й чутливо спрямувати думки дитини вірним емоціональним річищем, — ось цього і не вміють робити (десь кваліфіковані) культурники.

Ліф, як чітко, утилітарно й портативно сконцентрований апарат для будування, ремонту й пильної ревізії культурних, побутових і громадських взаємин ще несталой радянської дійсності, в даному випадку виступає як підрильник (чемніше — викривник) заскорублених понять, форм і явного дилетантизму. Деякі культурники безсоромно омолоджують замерлі форми, безпорадно хочучи підробитись під смаки нашого покоління, що підрастає.

Ці фокуси час кинути!

Нашої дитини не обдуриш!

В цій статті ми будемо говорити, сперечатися й доводити про

Літературу:

Чим саме прекрасні Том Сойер і Гек Фін?

Через що так захоплено читають і досі Фенімор Купера, Майн-Ріда і Луї Буссенара?

В чому секрет, здається, у всьому примітивній, цієї літератури?

Література ця не вмирає, живе добрі десятки років і, не вважаючи на ґрунтовну зміну нашої дійсності — переходу всього укладу життя сучасного школяра на нові трудові рейки, — не перестає панувати на книжкових полицях наших шкільних і дитячих бібліотек.

Марк Твен володів чарівним ключем до чутливого дитячого серця, він уміло розгорнув на побутовому фоні зухвалі поривання дитини.

ДО самостійности,
знаннів,
фантазій,

що взагалі є міцна романтика буйного дитинства, дзвінкої молодости і реальної мрії.

Марк Твен зробив неможливе можливим. Він щільно підійшов до фабулізації життя — виключного за впливом способу, заснованого на дотепному (сюжетно) монтажі справжніх шматків життя.

Постає питання: що ми робимо для дитячого читача?

Сантиментально-сльозливі книжечки із життя „ссавців“ з неодмінно „тріумфальною доброчинністю“?

Добір поганеньких технічно віршів із мальованим малюнком?

Незахована й неохайна халтура (замість взяти в чемні лапки), жирно підкреслена червоним олівцем.

Переді мною лежить два наших дитячі журнали: київський — „Більшовиченята“, — і харківський — „Жовтень“. Якби на обкладинках цих часописів редакція не зауважила про те, що ці друковані органи призначено для дитини, можна було б з успіхом їх продавати поруч із „Глобусом“ і „Всесвітом“.

Хіба ж не смішно, коли завзятий дядя з довгою бородою так на фізіомії, як і на сумнівній художності своєї хулюсочної майстерности „сюсюкає“ про такі, речі, як Жовтень, Ленін й XV з'їзд партії?

Сторінку ломиголовок, шарад і завдань вигадав, мабуть, „убеленный сидинами“ мудрець, при чому, запевняю, що цей обмежений штукарь-самовбивця з великими труднощами і за допомогою озброєного ока навряд чи сам розв'яже власні завдання.

Розглядаючи ілюстративний матеріал, доводиться припустити, що по редакціях цих журналів, як і по деяких провінційальних газетках є два-три кліше, які надміру економний секретар завбачливо пускає і під „вождів“ і під „палачів“.

Треба негайно подумати про нашу дитячу літературу — як газетно-журнальну, так і книжкову (прозову й віршову).

Дитину треба зрушити з місця, тоді вона сама прийде на допомогу.

Дитяча голова працює без перебоїв і дуже чутливо, часом дорослий (той же самий, несимпатичний дядя з бородою) може обдурити, але ми можемо запевнити, що ця омана рано-пізно розкриється. Діти не люблять брехні й ненавидять шарлатанів.

В усякій справжній роботі потрібні: професіоналізм і кваліфікація.

Треба спрямувати максимум сил на вироблення спеціальних форм дитячої літератури, а поки-що висуваємо питання — якими повинні бути:

проза { оповідання
повісті
романи

поезія { поема
частушка (пісенька)
вірш

А славлений дитячий гумор, прикрашений цирковим ексцентризмом в дурному рижому перуці треба гнати геть.

Банкрутство сучасної дитячої літератури (?) (якщо взагалі вона є) очевидно, — цю справу треба починати заново.

СЛОВЕСНА ІЛЮСТРАЦІЯ ФАКТОМ

Моя сестриця (12 років) передплачує дитячу газету і журнал. Вихвалитися не буду (не мій фах), але чимало говорять, що Генрієта (так звуть мою сестрицю) дівчинка розумна, для своїх років розвинена, а в школі активна громадянка.

Журнал і газету розгортає дуже неохоче, без цікавості і не перчитані використовує на загортання сніданків.

Як це назвати? Невже своєрідним „сяканням в газету“ через неповагу до друкованого слова?

Гадаю, що ні. Марка Твена сестриця читає й перчитує із задоволенням.

ПРО ТЕАТР

Славлену свою теорію про театралізацію життя відомий теоретик театру Н. Н. Євреїнов списав у дітей. Правда, цей вчинок не можна назвати плагіатом уже через те, що сама теорія була мертвонародженою дитиною.

Діти — завзяті театралізатори життя.

Дитячі гри, повні живої безпосередності і фантазії, показують владні шляхи дитячого театру. Дитячий театр — це, звичайно, не інститут камерного типу із струнким рядом крісел і м'якою оксамитовою завісою.

Безперечно ні!

Дитяче ігрище повинно будувати незабутніми шляхами імпровізаційної італійської комедії, тієї комедії, де Актор був і автором, і режисером, і актором спектаклю.

Тема спектаклю повинна бути тільки за привід для гри. Дитина — імпровізатор у своєму багатогранному естві. Треба дати дитині свій власний театр, а не примушувати її бути жалюгідним соонаслідувачем в якихось абстрактних видовищах, що їх виготовили ті ж люб'язно-сюсюкаючі дядюшки і тіточки.

У нас спрямованість на побут. Побутові теми — це плацдарм дитячої театральної гри.

В школах заводяться гарячі сніданки — діти грають на тему про гарячі сніданки, діти, творче імпровізуючи, коментують життя, дотепно загострюють факти і з хуткістю газети, ударним порядком — підносять гру:

Гра як відпочинок,

Гра як розвага і, нарешті,

Гра як одна з форм громадської роботи.

З імпровізації з корінням треба вирвати сухість і схематичність штампованих форм живої газети, життя треба подавати повнокровне, соковите, ще не холодне од своїх правдивих (фактичних) переживань.

Сказане вище аж ніяк не вимагає підписати смертного присуду театралам для дітей. Ми повинні тільки вимагати перегляду достатньою мірою ізношених форм роботи таких театрів.

На першому і найважливішому плані — репертуар.

При театрах для дітей функціонують невеличкі підтеатрики. Число людей, що обслуговують їх, невелике, апарат усієї театральної машинерії утилітарний, простий і портативний. Отакий літучий підтеатрик коли завгодно може розгорнути свою роботу в невеликій кімнаті і в якому завгодно дворі.

Ми говоримо про ляльковий театр. Лялька ні до чого не зобов'язує — вона насамперед річ. Виходить все, що оточує її: декорації, світло, музика, б'є на чисту гру дитячої уяви. Робота уяви — найкраща робота для культурного розвитку і виховання дитини.

Театральна декорація не ілюзорна — вона складна своїм конструктивним і фарбовим побудованням. Трьохмірний театральний майданчик править за варстат для роботи трьохмірного акторського тіла, — це ми наводимо для того, щоб наочно показати складність сучасного театрального видовища.

Хмарочоси звукових і видовищних образів з натугою перетворює дорослий глядач, а дитині ця незграбна складність — просто китайська грамота.

Лялька — схематична і обмежена у своїх можливостях, забавляє ж вона не так своєю незграбною грою, як ситуаціями, що виникають за ходом дії — гаданого життя (лялька любить), боротьби (лялька краде коняку), інтриги (лялька обдурює ляльку).

Ляльковість впливає на дитину своєю очевидною парадоксальністю, парадокс же захований в оживленні мертвого матеріалу, що дорівнюється — трансформації ляльок, оживленню предметів, кінематографічному миганню просторів.

Лялька з досвідченим ляльководом — прекрасний актор.

Ляльковий театр і театр маріонеток єдині допустимі і можливі видовища камерного типу для дітей.

ПРО КІНО

В цьому пункті нашої статті ми можемо тільки важко зідхнути.

В галузі диткіна — нічого не зроблено. Не можна ж, справді, взяти до уваги дві-три невдалих картини ВУФКУ, які, крім дитячої спрямованості, ще мають очевидну спрямованість на комерційний екран.

А які можливості дає кіно!

Мультиплікація, культур-фільми, ігрові фільми і т. д.

Звірі на екрані, таблиця множення на екрані (маленькі втішні людинки метко бігають по полотну і складають цифри:

$$2 \times 2$$

$$3 \times 3$$

4×4 , слово честі, мене самого тягне магнітом кінофікована в такому плані школа).

А що у нас?

Ставлять питання. Голосують. Призначають термін. Накреслюють варіанти. Обирають експертів і т. д. до безкраю. Коротенько — не поганий сценарій для боротьби з бюрократизмом.

Дитяча „картинка“, це так, між иншим, — а grand-фільми з „моторошними половими моментами“ і „сотнями тисяч“ учасників фабрикуються одна за одною.

Кіно!

Кіно, наймолодше із наших мистецтв, подагрично розслаблено плентається у хвості ралаянської культури.

Дитина чекає на свою картину, а поки дивиться ризиковані драми циклу „чисельних любвей“.

Не вдаючись одразу до ігрових фільмів, треба подати школяреві наочні приладдя

3

географії

зоології

ботаніки

математики і т. д.

Ігровий фільм прийде сам собою (якщо він буде потрібний взагалі).

Час породжує темп.

Час любовно породжує дитячий ігровий фільм.

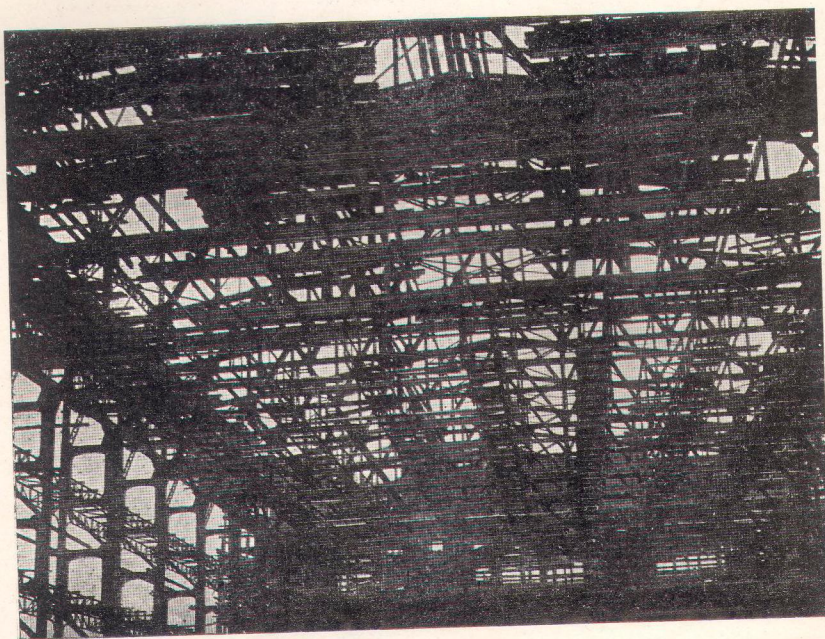
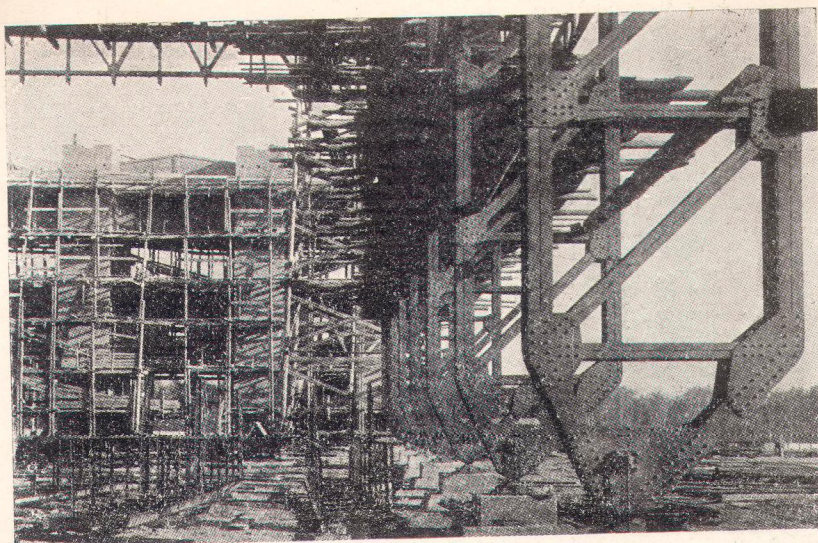
Закінчуючи статтю, ми, звичайно, не вважаємо питання за вичерпане. О, ні! Тисячу разів ні! Тема, що взяли ми, величезна, і смішно твердити, що дитячу культуру можна побудувати одразу, за одним махом. Силу часу втрачено!

Помилки треба усвідомити, а наше право, як ліфовців, людей, що оперують фактичним матеріалом, — кинути пересторогу, нагадати, заборонити, вилаяти, допомогати будувати, самим будувати, іти вперед.

Статтю закінчуємо.

Для дискусій, сподіваюсь, редакція „НГ“ дасть місце.

Отже, до скорого побачення.

БУДІВНИЦТВО КІНО - ФАБРИКИ У КИЄВІ

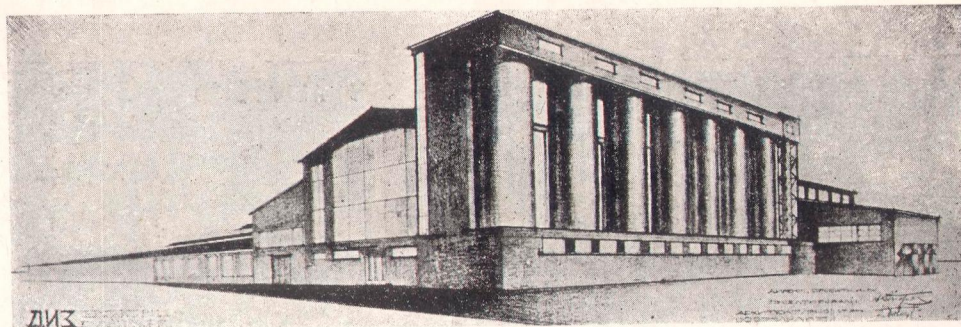
РОБОЧІ МОМЕНТИ

ЦЕНТРАЛЬНА
= НАУКОВО-УЧБОВА =
БІБЛІОТЕКА.

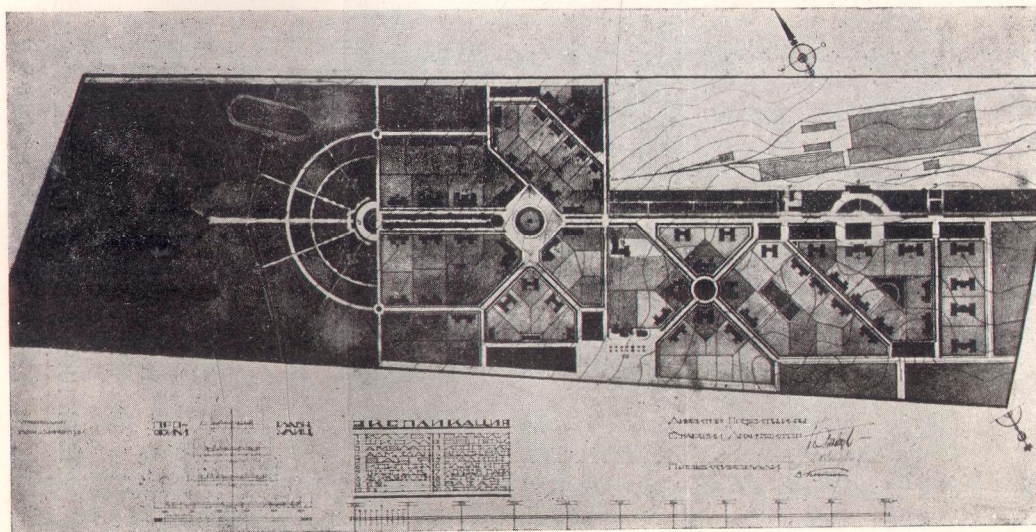
ПРОЕКТ ДИНАСОВОГО ЗАВОДУ

ИНЖ. ЕЙНГОРН А. Л., КОПП Л. Х.

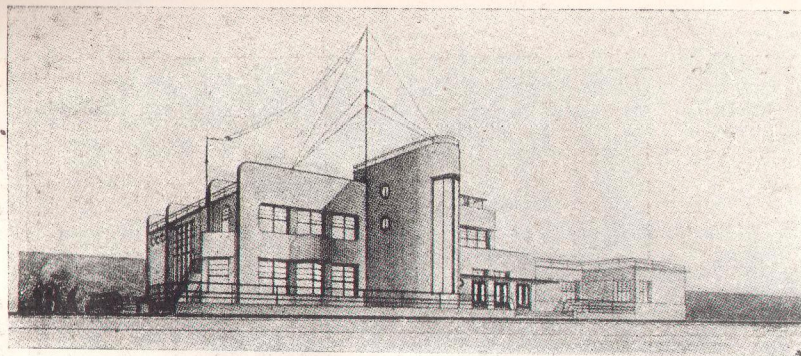
АРХ. ЯНОВИЦЬКИЙ Г. О., КОСТЕНКО В. П.

ПЕРСПЕКТИВА

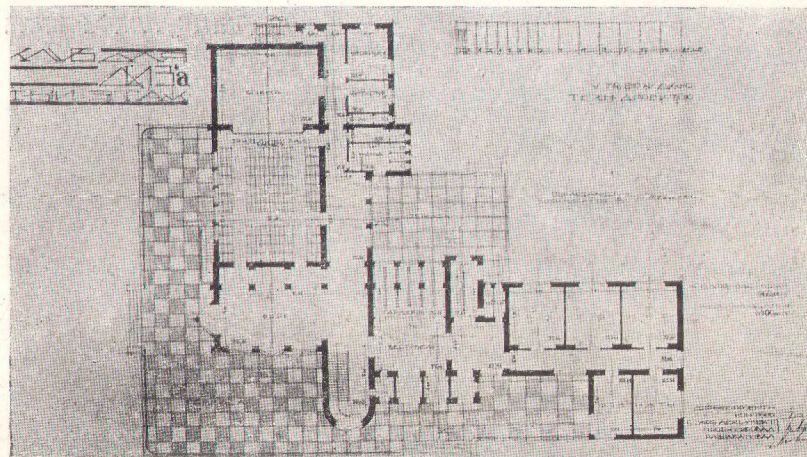
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

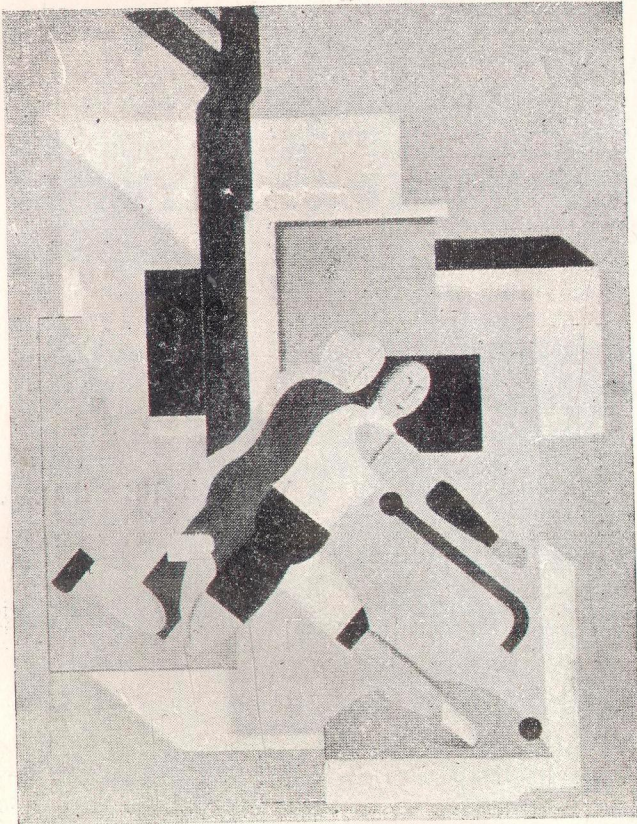
ПЕРСПЕКТИВА

АРХ. ЯНОВИЦЬКИЙ Г. О.

ПРОЄКТ КЛУБУ ДИЗА

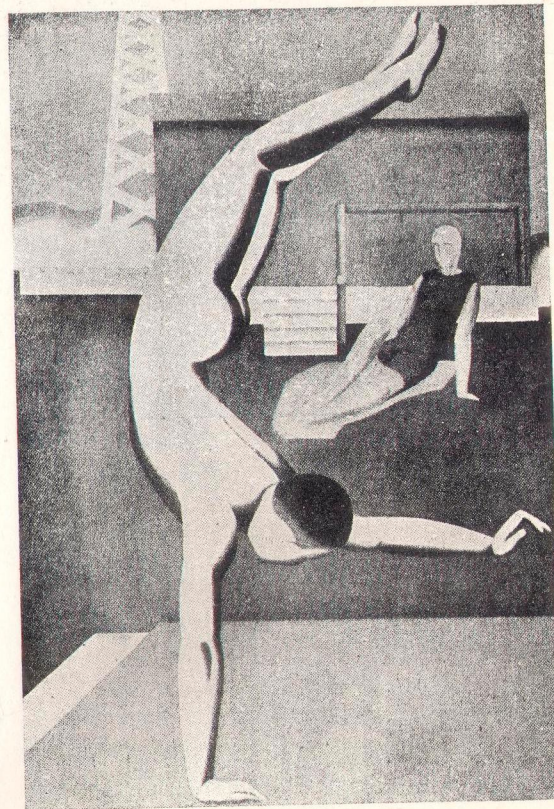
ПЛАН ПЕРШОГО ПОВЕРХУ

ХОКЕЙ

СТІЙКА НА РУЦІ

ВІЛЛІ БАУМАЙСТЕР

Про будинок Південних залізниць, що його збудовано на Червоноармійській вулиці, деякі архітектори кажуть, що в ньому автор помилив „класику“ з „новим стилем“. Звичайно, це дуже почесна роля — мирити „стили“, але погана рустовка цокольного поверху, шригліти, пілястри, баня, що сидить на будинку, як на корові сідло, ні в якому разі не викривають „мирних“ намірів архітектора. Треба було б, до відома тих, що висловлюють „примиренські“ думки, зауважити, що термін „новий стиль“ — це просто нонсенс, і що сучасна архітектура зовсім не хоче „миритись“ з якимись там „стилями“.

В коротенькій замітці важко охопити все архітектурне харківське безглуздя. Хтілось би тільки зупинитись іще на одній будівлі, що якось випадає з усього непотребу, і що все ж таки справляє на глядача важке вражіння своїм атавістичним виглядом. Це будівля Південстали на вулиці Лібкнехта. Автор її — художник (в старому розумінні цього слова), а через те роботу його не можна назвати „халтурою“. Автор її добре почуває стиль Відродження, але погано почуває нашу добу. Тому і будівля його дивиться на вас мертвими очима модернізованих волют та акантів коринтського ордеру, та не в міру важких сандриків. Важкий аттік змушує згадувати про зайві тисячі цегли, а складний „класичний“ одяг нагадує зайві гроші, що їх було витрачено на цю класичну, нікому, крім прихильників „доброго, старого часу“, непотрібну оздобу.

Закінчуючи цей коротенький огляд деяких харківських архітектурних „творів“, треба зазначити, що, на щастя, народжуються нові архітектурні сили, що працюють в плані сучасності, від яких радянське суспільство мусить вимагати будівель, що відповідали б завданням будівництва соціалізму.

ДИНАСОВИЙ ЗАВОД УКРСИЛКАТТРЕСТУ АРХ. ЯНОВИЦЬКИЙ Г.

Динас — це вогне й кислототривка цегла, що вживається для футеровки сталеварних печей на металургійних заводах. До цього часу його виробництво було слабо розвинено і значну кількість динасу привозили з-за кордону, не вважаючи на те, що сировина для його вироблення — кварц і вапна були в необмеженій кількості.

Завод, коло ст. Пантелеймонівка Дон. залізн., будує акц. т-во „Індубуд“ з доручення Укрсиликаттресту.

Все устаткування для заводу замовлено в Німеччині і вже почало прибувати Будівельний проект головного корпусу, а також і всього заводу розроблено в „Індубуді“. Цей проект є продукт дружньої колективної роботи інженерів та архітекторів у кількості до 20 чоловіка.

Загальне керівництво проектуванням та ув'язкою всього проекту заводу й посольку в цілому виробив інженер А. Л. Ейнгорн. Керівництво проробленням металічних конструкцій — інж. Л. Х. Копп, а просторінне розрішення проекту виробили архітектори Г. О. Яновицький і В. П. Костенко.

Головний корпус являє собою одноповерхову будівлю загальної площини в 21.500 кв. метрів.

По окремих частинах ця площа розподіляється таким чином:

1. Машинова формувальна заля з розмольним відділом	3060 кв. м
2. Пічний відділ і сушарня	9540 „ „
3. Склади готової продукції	8450 „ „
4. Допоміжні приміщення (душі, вбиральні і т. ін.)	450 „ „
Разом	21.500 кв. метр.

Основні конструкції будівлі розрішено за допомогою залізних клепанних жорстких рам і тількиклади розрішено в залізобетоні, з метою зменшення непотрібної

височини пічного відділу через те, що за ширини будівлі в 90 метрів і великих схилів другої покрівлі складів, ця височина збільшилась би на декілька метрів.

Наведена фотографія (див. ілюстр. табл. 7, 8) подає перспективний вигляд заводу з північного боку. Циліндри, розташовані на першому плані — це залізобетонні силоси, діаметром у 4,5 метра і заввишки — разом з галереями — 22,00 метри. Ці силоси є не що інше, як механізовані сховища для розмеленого й роздрібленого кварцу; безпосередньо з силосами межує машинова зала з великою світляною поверхнею.

Машинова зала є основна робоча просторина заводу і своїм подовжним боком розташована рівнолежно силосам, ц-т. по ширині корпусу. Освітлюється фронтною вітриною, великими вікнами в боковій стінці, розташованими поміж силосами й подовжним коньковим ліхтарем. Безпосередньо за машиноювою залю й вподовж її міститься сушарня, а вслід за нею — пічний відділ і склад, розташований уподовж будівлі. Склади розрішено так, що рівень їх підлоги, а тим самим і підлога всього заводу, знаходяться врівень з підлогою вагона, що рухається по колях, які охоплюють з обох боків корпус заводу. Це полегшує вантаження готових виробів безпосередньо зі складів у вагони. Вибором раціональних конструкцій досягнуто великого зменшення вартости кубічн. метру будівлі, що не є звичайне для фабричних споруджень аналогічного типу та прольотів.

Просторінне розрішення корпусу відповідає формам внутрішніх конструкцій будівлі і відбиває характер роботи внутрішніх приміщень. При цьому не допущено нічого, що не погоджено з конструктивною необхідністю.

Завод будується на абсолютно не забудованому місці і при ньому посьолок на 2500 мешк. (600 чол. робітників).

Основне забудовання посьолка переводиться 12-тиквартирними 2-хповерховими домами. Посьолок устатковується водопроводом і каналізацією. З громадських будівель уже збудовано приміщення кооперативу й лазні і приступлено до будування школи, амбулаторії й клубу за поданою фотографією проекту. Приміщення клубу нараховує в собі п'ять кімнат для гурткових занять, бібліотеку з читальною залю, помешкання для адміністрації і залю зібрань на 250 чоловіка з невеликою сцено-естрадою. Залю зібрань спроектовано таким чином, що вона може придатися для влаштування кіно-сеансів, для чого спроектовано кіно-апаратну з цілком ізольованим входом для кіно-механика.

Перед приміщенням клубу спроектовано майдан, що поєднує глядну й клубну частину будівлі й править за місце перебування влітку відвідувачів та мітингів.

Площина забудування — 960,98 кв. метр., кубатура — 6900 куб. метр.

Все будування переводиться в надзвичайно швидкому темпі.

В серпні 1926 р. одночасно з початком ескізного проектування було вже розпочато будування під'їзної колії й декількох житло-домів для розміщення робітників і службовців.

З травня 1927 р. було розпочато будування другорядних допоміжних заводських будівель.

Проект головного корпусу, який треба було погодити з закордонним устаткуванням, було закінчено й затверджено ВРНГ УСРР тільки в середині липня 1927 р., отже, до виконання його спромоглися взятися тільки в серпні 1927 р. Однак будівля головного корпусу начорно вже готова (окрім силосів) і по всьому корпусу вже розпочато будування фундаментів під печі та машини.

До серпня ц. р. головний корпус треба закінчити цілком і заскрити, а в жовтні треба скінчити установлення всього устаткування заводу, електростанції й водопроводу і взятися до пуску заводу.

Загальна вартість заводу з посьолком і устаткуванням становить 9 мільйонів карбованців, при чому, з розпорядження ВРНГ СРСР, завод має почати працювати з осені 1928 р., а до цього часу треба закінчити всі будівельні роботи по заводу й посьолку й закінчити устаткування. До цього ж часу треба цілком закінчити посьолок з усіма громадськими будівлями.

ПОЛЬ КОЛЕН
А. КАПЛАН

Поль Колен (*Paul Colin*) робить (покищо) тільки театральний плакат. Художники, що працюють для промисловости й торгівлі, взагалі дуже рідко працюють для театру, а Поль Колен працює тільки для театру.

Юнаком він з'являється із Нансі до Парижу (як і всі французькі художники). Тут він зустрічає директора театру Єлісейських полів (*Théâtre des Champs Elysées*) Рольфа де-Маре (*Rolf de Maré*). Ця зустріч визначає майбутню діяльність Поля Колена.

Художнику, що працює „в рекламі“, завжди доводиться komponувати під штампом смаку замовця. Рольф де-Маре достатньою мірою культурний, щоб дати повну волю творчій роботі свого художника (заздримо Полю Колену). Це дозволяє П. Колену виробитися на яскравого, глибоко своєрідного майстра, на одного з кращих художників плакату сьогодишнього Парижу.

Плакати Колена поділяються на три групи: плакати-портрети, плакати-атракціони і плакати для п'єс.

Але для усіх праць типічно (сіль успіху Поля Колена) те, що кожний плакат викликає в глядача інтерес і смак до об'єкту реклами. Основне, що характерно для всіх робіт Поля Колена, це — лаконічність, чіткість, що поєднується з непереможною переконливістю.

Велике місто проказує свої закони рекламі: у глядача, що дивиться на плакат — якраз стільки часу, скільки стоїть вагон метро, автобус чи таксі на перехресті. За ці півхвилини плакат мусить сказати все. Примусити закріпити себе між сотнею інших, запам'ятати й переконати.

Такі вимоги блискуче задовольняють усі речі Поля Колена.

Ми репродукуємо тут одні із кращих плакатів Колена: такий плакат для концерту на двох роялях Вінер і Дусе (*Wiener et Doucet*).

Побудованням силуетів двох інструментів, чіткою експресивною композицією і простотою манери — майстер досягає максимальної віртуозности (а, виходить і рекламности). Ця річ — один із кращих французьких плакатів взагалі.

Інша прекрасна і типічна для манери Поля Колена річ — плакат для негрського ревію. В гостро підкресленому гротеску малпоподібних лиць Колен знаходить гострий контраст еротичній фігурі

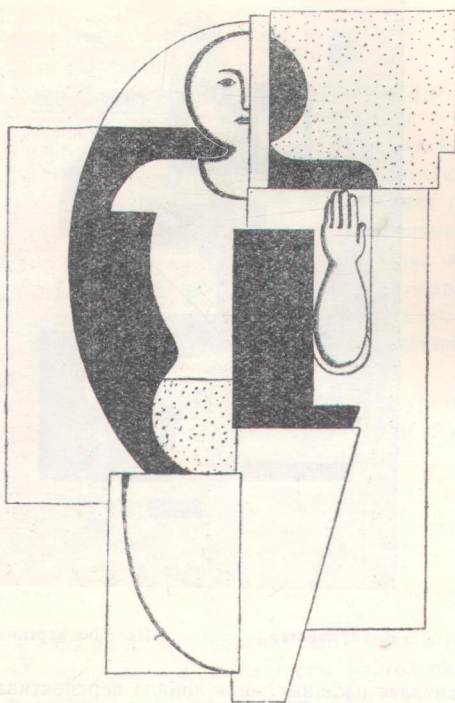
П. Колен

Концерт на двох роялях
Вінер і Дусе

П. Колен

Плакат негрського ревію

В. Баумайстер

Рисунок — креслення

требує цього аксесуару (рямців) для підсилення вражіння. Вона знову не має в собі ніякого застосування до стіни. В цілому пізніший кубізм організує елементи картини на цілком виразному відображенні у площині. Точно визначене замикання в площині дуже зменшує глибину ілюзії. Він відображує задум твору просто, ясними фарбами та простими, визначеними образами. Він установлює свободу рівноваги усіх сторін, знищуючи цим стару ідею статичності (подібно до того, як уживання в будівництві заліза та залізо-бетону, — відміння почуття підпори та ваги).

Нова архітектура, через свій сентиментальний історизм, стала *tabula rasa* (чистою дошкою): вона прагне бути реальною, конструктивною і придатною до життя. Звідси бере свій початок принцип динаміки, замість симетричного (спокійного) розміщення.

Настінна картина виростає зі стіни у тісній сполучі з тектонічним рухом архітектури, з простором та порожнечою, з площиною стіни, з матеріа-

лами біля стіни та з іншими умовами будівлі. Настінна картина діє і проти площини і за неї, бо становить сама її частину. Органічний елемент будівництва в настінній картині переходить у художнє визначення, панує, виявляє нахил до самоствердження, подібно до своїх далеких родичів у Єгипті, Китаю, Мексиці. Настінна картина бере площу стіни як вісь просторони картини: реальне перенесення ідеї наперед, збудування тіневих ефектів в ілюзорній глибині, як у короткій простороні, та оцінка всього іншого з погляду площини (в тій мірі, як це дозволяють рух і пасивність фарб). Подальшим розвитком кінетики у настінній картині є механіка.

У новіших формах мистецтва, що застосовують до явищ природи ілюзорне мalarство або фотографію, — уявлення про просторинь поширюється і передається глядачеві, як і в настінній картині.

ВЕРЕСК ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЛІЛПУТА ГЕО ШКУРУПІЙ

Відомий своїм подвійним прізвищем, Б. Антоненко-Давидович на послужливих для нього сторінках „Пролетарської Правди“ од 17 червня розперезався на скільки вистачило хисту в його обох прізвищах проти блокноту „Нової Генерації“.

Обурюється Антоненко-Давидович проти того, що „Н. Г.“ „третирує в своєму блокноті літераторів та знаходить чергові літературні скандали“.

„Н. Г.“ ніби винна в тому, що літератори а - ля Антоненко - Давидович роблять у своїх статтях або творах чергові скандальні дурниці, про які співробітники „Н. Г.“ в блокноті висловлюють свої думки, іноді навіть у гострій формі.

Звичайно, обурюватись є чого. Напише який - небудь Атаманюк або Давидович чергову дурницю, і, коли б не блокнот, ніхто й не помітив би, а тут доводиться тепер про кожне слово думати, бо ляпнеш що небудь здуру, — тут тебе й впіймають.

Отже задумав Антоненко - Давидович провчити „Н. Г.“, „Літературну Газету“, „Молодняк“ та й саму „Пролетарську Правду“, бо й останні теж іноді відгукуються на літературні шедеври Давиденків, і в статті під голосною назвою „Шануймо друковане слово“ став усіх навчати, як треба шанувати це слово.

Треба сказати, що головна мета заміток у блокноті „Нової Генерації“ це — не дозволяти нашим письменникам безоглядно халтурити, писати неграмотні, або ідеологічно шкідливі речі, і відгукатися коротенькими гострими замітками на всі явища в сучасній літературі та мистецтві.

Обурений з цього Антоненко - Давидович виступає проти „Н. Г.“ з такими аргументами, що вони викликають посмішку своєю безграмотністю.

Так, шановний Антоненко - Давидович, хоч ви й самі признаєтеся тепер, що все своє життя: „писали тільки поганенькі оповідання й не кращі від них повісті“ (цитую дословно із статті А. - Д.), але ми несамохіть мусимо констатувати, що ви досі пишете і безграмотні статті, які часто - густо зафарблені отим малоросійським націоналізмом, що ним тхне од кожної вашої літературної вправи, і, що його ми вже раз відзначили в блокноті. Пам'ятаєте „Літературна Січ і новітнє козакування“? („Н. Г.“ № 3).

Наші виступи проти отаких „перлин“ Антоненко - Давидович називає „третиркуванням літераторів“.

За аргументами автора статті виходить так: „Писати, що Атаманюк порнографіст і бездарний графоман, не можна, бо наша критика ще не писала про це“. От так аргумент!

Ну, а тепер, як бачите, критика не послухала вас і написала. Самі ж винні, Антоненки - Давидовичі, що пишуть дурниці.

Візьмемо хоча б отаке. Антоненко - Давидович обурюється, що не всі критики мають одну й ту ж думку про який небудь літ - твір.

„... Треба хоч трохи задуматися над абсурдним своєю суттю явищем: у двох радянських виданнях дві діаметрально протилежні рецензії на ту ж саму книжку“.

Ну, хоч ви і лаєте товариша Ключчу за „надзирательський тон“, але мушу спитати вас, де ви досі сиділи?

Невже в Брянському лісі, або в житах? Невже ви не знаєте, що на одну книжку може бути кілька протилежних рецензій? („Сонячна машина“).

Невже ви досі не знаєте, що наша комуністична партія ще не видала директиви, який би зобов'язував хвалити ваші „поганенькі оповідання“ і не видасть?

Невже ви не знаєте й досі, в чому полягає художня політика комуністичної партії?

Оце і є ота ваша неграмотність, про яку ми згадували на початку нашої замітки, оце і є ота ваша малоросійська влада, що пишається борщем, ковбасою й варениками.

Хочете фактів?

Будь ласка.

У журналі „Глобус“ № 10 за 28 рік Антоненко - Давидович після української ковбаси та вареників одкриває українського ліліпута!!!

Хай живе Україна!

Який прогрес!

Вже є навіть українські ліліпути!!!

Отакий факт свідчить лише за те, що є ще багато самодурів, що їх слід не „третирувати“, а просто бити за їхнє глупство і бездарні медвежі послуги.

Тільки Шаповали можуть радіти з такої „української культури“.

Захищаючи творчість „відомого поета і драматурга“ В. Ярошенка, автор статті нападає на т. Ключчу, нападає і на т. Хуторяна, за те, що вони дивуються, що деякі видавництва видають таку макулатуру, як „Кримінальна хроніка“. Оце все належить до гасла „Шануймо друковане слово“.

Сором, Антоненко - Давидович! Невже ви не червонієте за свої: „Листи за-порожців до турецького султана“ та інші дотепи, що їх навіть вже не вживають на Куренівці?

Згадуючи про замітку в блокноті й про себе, автор статті пише дословно так: „Тут уже в мене свої рахунки з „Новою Генерацією“.

Дуже похвально, що редакція „Пролетарської Правди“ — послужливо віддає сторінки газети для зведення особистих рахунків.

Вся стаття Антоненка - Давидовича є зведення рахунків зі співробітниками „Н. Г.“, „Молодняка“, „Літературної Газети“, з т. т. І. Ле, А. Ключчам та іншими.

Нас дивує таке зворушливе єднання ідеолога марсіян з деякими відомими марксистами.

Невже ці марксисты в засліпленні літературних суперечок забувають, що віддаючи сторінки газети на послуги ідеологам марсіян, вони цим самим руйнують єдиний пролетарський літературний фронт.

Що це таке, політичний ляпсус чи свідомий похід проти принципів розвитку пролетарської літератури?

Друга половина статті Антоненка - Давидовича сяє такими ідеологічними перлинами, що лише дивуєшся, як їх пропустила редакція. Стаття ставить під сумнів всю випробовану роками художню політику.

Стаття вимагає, щоб сучасна марксівська критика не сміла погано відгукуватись про ідеологічно шкідливі твори, бо це „надзирательський тон“, бо це — „справи Окрліту“.

За статтею автора виходить, що коли який небудь рецензент написав позитивну рецензію про яку небудь книжку, то всі рецензії інших рецензентів теж мусять бути позитивними, а коли негативну, то всі інші — негативними. До таких переконуючих міркувань міг додуматися лише всеукраїнський ліліпут, який боїться одвертої думки про своє літературне копірвання.

Широка літературна громадськість не має права мати думки (за статтею Антоненка - Давидовича) про окремого автора, бо коли, чого доброго, рецензент або критик погано відгукнеться про „відомого драматурга В. Ярошенка“ або „мінор талановитого поета Д. Фальківського“ або „на книжку Б. Тенети“ (зверніть увагу на підбор імен), то це є втручання у функції Окрліту, лайка, безвідповідальність і нарешті Антоненко - Давидович подає отаку специфічну і характерну назву, як „надзирательський тон“!

Замість того, щоб просто підкреслити малограмотність деяких рецензентів, Антоненко - Давидович пускається в політичний заїзд проти лівої літератури.

А про ідеологію й користь від таких заїздів ми вже казали.

ІНТЕЛІГЕНТ
ЛЕВОН ЛАЙН

Екранізований роман
(Продовження)

«БЮРОКРАТИЗАЦІЯ»?...

Це, товариші, прикрий приклад пережитків махаєвщини і спецожерства. Воно, може, і зрозуміло що до товариша керовничого, який, очевидно, далеко стоїть своїм інтелектуальним розвитком від свого керсправа або мого героя, — але ж це не втішає...

Керсправ категорично проти твердження начальства...

Інтелігент бадьоро і навіть з патосом закінчує. Сідає на місце з різною самоповагою...

Приємно констатувати, що інтелектуальний вплив переміг некультурні сумніви начальства. Слава господеві, — скаже багато інтелігентних людей, і слава господеві, сорок раз сказали б вони, коли б цей вплив переміг і по всіх установах... Я б приєднався до них з щирою душею, але, на жаль, не вірю в бога...

«ВИДВИЖЕНЕЦЬ».

Таблиця на дверях:

К е р. Б ю р о р аціо налізаціі, стандартизаціі, нор-
малізаціі, тейлоризаціі, фордизаціі, утилізаціі і т.
нн.

Трохи нижче:

Без докладу не заходити

На другій половині дверей:

Розпис прийому

Під цим заголовком великий аркуш паперу, розподілений на силу клітинок.

Інтелігент у своєму кабінеті за столом. Подививсь на годинник, потім з задоволенням оглянув кімнату.

Всі стіни кімнати, зверху донизу, обвішані таблицями, діаграмами, графіками...

Ви одразу відчуваєте, що опинилися в мозку чудово організованого організму (вибачте за тавтологію). Коли ж ви навіть не досить чулі і не відчуваєте цього, то режисер зараз дасть вам можливість побачити це на власні очі... А коли ви чули, — це не значить, що ви мусите перестати дивитися, — дивіться і насолоджуйтесь доказами своєї чутлості. — Словом, все, що буде далі, цікаве для всіх.

Інтелігент глянув ще раз на годинник, потім знайшов потрібну клітинку на таблиці близько столу. Не відриваючись від секундної стрілки, поволі підводить руку й намагає кнопку дзвінка.

На годиннику 10 год. 11 хв. Секундна стрілка наближається до 60. Дійшла.

Інтелігент натиснув на кнопку. Нетерпляче дивиться на двері.

В другій кімнаті секретар Інтелігента хапає папку, прожогом кидається до дверей кабінету.

Інтелігент нетерпляче дивиться то на двері, то на годинника.

Організатор раціоналізатор і т. ін. повинен насамперед твердо пам'ятати, що час — це не тільки гроші, що час — це все. «Потеря времени смерти подобна», сказав Петро І, що був теж не поганий організатор, раціоналізатор і т. ін., а коли й не був, то лише тому, що в ті часи цих слів не існувало. Тепер, як видно з наведеного, ці слова є... Отже, зрозуміло, що мій герой дивиться сам на секунду стрілку. «Все відносно», сказав Айнштайн. Швидкість руху вимірюється простором і часом. Так і робить мій герой, і маємо ось що:

Двері відчиняються неймовірно повільно. Секретар всовується в кімнату надзвичайно поволі...

Погляд Інтелігента фіксовано на секретарі. В погляді — обурення...

Яке знайоме це обурення кожному піонерові, кожному творцеві нових цінностей, кожному будівникові нових шляхів! Прекрасне обурення вождя, що бореться з інертністю людства чи його частини, яка перебуває в його розпорядженні! Коли серед вас, мої читачі, є провідники людства, — вони зрозуміють мого героя...

Жахлива, безпросвітна інертність!... Дивіться і обурюйтесь!

Секретар не йде, а пливе до столу неймовірно повільно. Доплив, врешті.

Інтелігент мовчки показує на годинника, виразно дивиться на секретаря півсекунди і береться до роботи...

Яка різниця між людством і вождем! Дивіться і захоплюйтесь!...

Секретар одною рукою подає, другою забирає папірці. Інтелігент одною рукою бере папірці, перечитує їх, у цей самий момент другою рукою пише резолюції. Середня виробнича норма — 100 папірців на хвилину. Папка папірців швидко розтанула.

Це чудова відповідь на наш страх перед папірцем, як перед символом тяганини. Нічого подібного! Жодної тяганини! — Раціоналізація, стандартизація і т. ін., — і досить! — Типові резолюції (стандарт), що охоплюють всі випадки життя (і в усяких разі, — що головне, — перепиши). Напр.: «до відома», «напогодження з тим-то», «на висновок туди-то», «вимагати пояснень» (або доповнень), «до керівництва», «на розпорядження того-то» і ще кілька таких. І жодного бюрократизму, жодної тяганини, машина працює, як машина! — А велика кількість папірців інтенсифікуватиме нашу паперову промисловість, а через неї — промисловість целюлозну, а через неї — сприятиме розробкам лісів і утилізації наших природних багатств, зменшуватиме безробіття і т. д., і т. д.

Над цим варт подумати. Думати взагалі варт...

Інтелігент випростовується задоволений. Навчальним тоном щось сказав секретареві. Секретар з пошаною вклоняється і робить захоплене обличчя.

Сподіваюсь, що і ви це зробите...

Інтелігент, очевидно, задоволений з усього на світі. Ліниво потягнувся, глянув («від нічого робити») на годинник і на розпис, потім почав розглядати свої руки. Подививсь, витяг з кешені ножичка і почав робити манікюр...

Інтелігент уважно й пильно опрацьовує нігті...

Хороша ілюстрація до формули: хороший адміністратор — це той, що врешті себе самого робить непотрібним для справи...

Здебільшого істини посідають властивість зворотності: непотрібний адміністратор — хороший. По теорії можливостей — це факт. — Отже, як бачите, мій дорогий герой майже з самого початку своєї діяльності спромігся зробити себе самого зовсім майже непотрібним...

Екран темніє...

Коли ви чулі і т. ін., ви відчуєте, що в цій темряві щось є... В кожній темряві щось є. Іноді, правда, не буває нічого... В усякім разі, що саме тут є — невідомо. Тому дивиться бо в кіно лише після останнього затемнення немає на що дивитися, крім напису «кінець». В цім розумінні життя бідніше за кіно. Після останнього затемнення в ньому навіть напису жодного не побачиш...

ХАЙ ЖИВЕ РЕЖИМ ЕКОНОМІЇ ТА РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ!

Начальник у своєму кабінеті читає якогось папірця. Сердиться. Рука сердито пише в верхньому правому кутку: «срочно!!!» Підкреслює двічі дуже грубо. Перо бризкає й дере папір. Начальник хоче підписати папірця — перо не пише.

Начальник подививсь на перо, сердито кинув його в бік. Шукає на столі іншу ручку — не знаходить. Дзвонить...

Як бачите, трапився випадок цілком непередбачений, що його треба кваліфікувати, як катастрофічне, в порядку форс-мажору, знищення частини інвентаря (пера), розрахованого, згідно з певними теоретично-практичними даними, на певний час роботи, — досрочно. Але навіть і такий випадок не припинить стрункий та могутній механізм, що його автора являє мій герой. З чіткості та закінченості цього бездоганного механізму — милуйтеся навчаючись!

До кабінету начальника вбігає кур'єр. Одержав наказа, зник.

Кур'єр підбігає до ближчого службовця. Той показує йому одну ручку, що сам нею пише...

Режим економії... Найдорожча річ — дрібниці, як відомо. Радянська копійка радянський карбованець береже.

Кур'єр підбігає до службовця, у якого над столом таблиця: «Діловод». Повторюється попередня сцена.

Кур'єр підбігає до службовця з написом: «Секретар». Секретар діловито обертається назад до стінки, на якій висить здорова таблиця під заголовком: «Розподіл обов'язків між службовцями».

Секретар шукає відповідний рядок. Знайшов: «Облік та розподіл канцелярського приладдя». Йде пальцем по рядку і доходить до розв'язання питання: «Завканц».

Секретар сповістив про це кур'єрові і легким жестом руки закінчив авдієнцію.

Кур'єр підходить до службовця з таблицею: «Завканц»...

Начальник в своєму кабінеті двічі натискає на кнопку дзвінка.

Завканц серед цілої купи ордерних книжок різного формату шукає потрібну...

Начальник з обуренням зустрічає секретаря...

Завканц знайшов книжку. Підходить секретар, просить поспішати. Завканц швидко перекидає книжку.

Завканц підкладає копірку й добірним писанням виписує ордер на: «Перо — 1 (Одно)». — Подумав і дописав: «До писання». — Подумав і дописав: «Сталеве».

Завканц красиво підписується, дає підписатися секретареві, відриває ордер, дає розписатися на копії кур'єрові, після чого віддає йому ордер.

Кур'єр з ордером підходить до службовця, який сидить біля шафи, з табличкою «Завгосп». Завгосп старий, давно неголений і мізантропичний. Поверх окулярів подивився на ордер, похмуро простяг його назад і через плече великим пальцем показав на таблицю на дверях шафи:

Розпис видачі канцприладдя

1) Виробнич. відділ	9 — 9. 45
2) Бухгалтерія	10 — 11. 15
3) Загальний відділ	11. 30 — 12. 45
4) Комерц. відділ.	1 — 2

і т. д.

Палець завгоспа підкреслив час загального відділу й показав на годинник на стіні: 12.50.

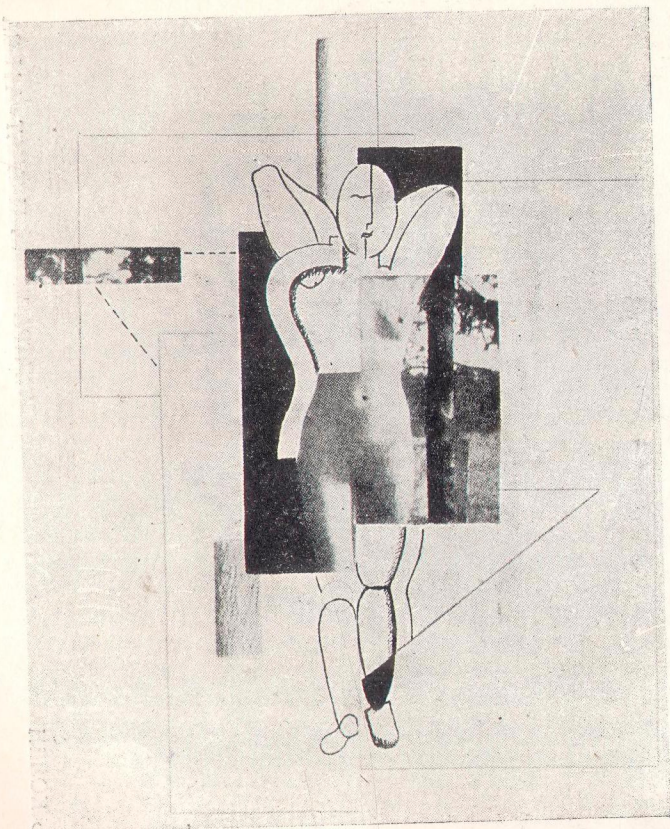
Завгосп знову сунув носа в свої папірці...

Сподіваюсь, ви починаєте вже відчувати всю красу механізму, що її автор, — повторюю з гордістю — мій герой. Не тільки як лояльному радянському громадянину мені приємно констатувати наявність і інших корисних громадян, але і тому ще, що це доводить правдивість моїх кількарзових тверджень, про щирі прагнення мого героя служити народові. Він йому служить! Він служить робітникам і селянам і всім дорогим широким масам — в цьому вже жоден із найзапекліших скептиків (а такі є серед моїх читачів, я знаю) сумніватися не може. «Факти — річ уперта».

Кур'єр з ордером підходить до завканца. Завканц вислухав, взяв ордера і написав добірним писанням: «Секретареві на розпорядження», після чого підписався гарним підписом.

Кур'єр підходить до секретаря. Секретар вислухав, взяв ордер, трохи подумав і пише резолюцію: «Керсправ. Прозьба розпорядження про видачу поіменованого позачергово, з огляду на непередбачені обставини та значну строчність».

Кур'єр підходить до керсправа. Керсправ солідно розглядає ордер, читає написи на ньому, перегортає ордер на другий бік і поважно починає писати резолюцію.

ВІЛІ БАУМАЙСТЕР

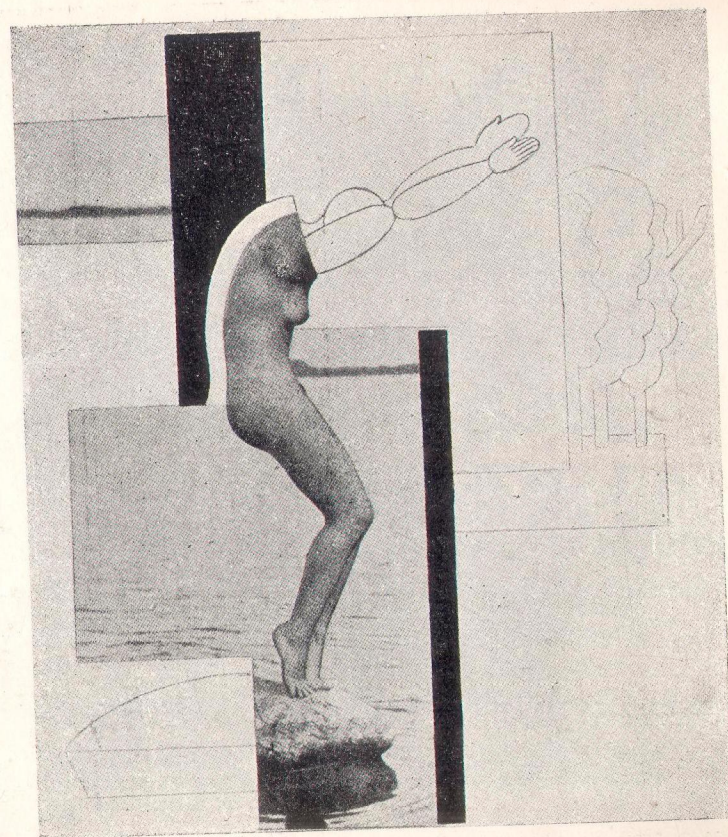

ФОТО - РИСУНКИ

ПОЛЬ КОЛЕН

ТЕАТРАЛЬНИЙ ПЛАКАТ - АФІША

НАЙВИЗНАЧНІШІ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ Щомісячний журнал лівої форми мистецтва. За ред. Михайла Семенка. ДВУ, Харків. Ц. р.—7 крб.	ГАРТ Щомісячний літературний журнал ВУСПП. ДВУ, Харків. Ц. р.—6 крб.
ПЛУГ Місячник спілки селянських письменників „Плуг“. ДВУ, Харків. Ц. р.—4 крб. 50 коп.	МОЛОДНЯК Щомісячний літературний журнал. ЦК ЛКСМУ. Харків. Ц. р.—4 крб.
ЧЕРВОНИЙ ШЛЯХ Щомісячний громад.-політ. і літературно-науковий журнал. ДВУ, Харків. Ц. р.—13 крб. 50 коп.	ЖИТТЯ Й РЕВОЛЮЦІЯ Щомісячний літературний журнал. ДВУ, Київ. Ц. р.—8 крб.
ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА Дво-тижневик ВУСПП. ДВУ, Київ. Ц. р.—2 крб.	ЗОРЯ Щомісячний літературний журнал. Дніпропетровське. Ц. р.—2 крб.
СІЛЬСЬКИЙ ТЕАТР Місячник відділу мистецтв УПО. Ц. р.—3 крб.	НОВЕ МИСТЕЦТВО Тижневик відділу мистецтв УПО УСРР. Харків. Ц. р.—8 крб.
КІНО Щомісячний журнал української кінематографії. ВУФКУ. Київ. Ц. р.—1 крб. 65 коп.	КРИТИКА Щомісячний журнал марксистської критики. ДВУ, Харків. Ц. р.—6 крб.
БІЛЬШОВИК УКРАЇНИ Дво-тижневик ЦК КП(б)У. ДВУ, Харків. Ц. р.—6 крб. 50 коп.	ЧЕРВОНА ПРЕСА Місячник відділу преси ЦК КП(б)У. Харків. Ц. р.—7 крб.
ЛІТОПИС РЕВОЛЮЦІЇ Дво-місячний журнал істпарту ЦК КП(б)У. ДВУ, Харків. Ц. р.—8 крб.	ШЛЯХ ОСВІТИ Щомісячний педагогічний журнал ДВУ, Харків. Ц. р.—13 крб. 50 коп.
ПРАПОР МАРКСИЗМУ Трихмісячник Українського Інституту Марксизму. ДВУ, Харків. Ц. р.—8 крб.	РАДЯНСЬКА ОСВІТА Щомісячний педагогічний журнал. ДВУ, Харків. Ц. р.—3 крб. 50 коп.
РОБІТНИЧА ОСВІТА Щомісячний журнал Ц.Р. Робосвіти НКО УСРР. ДВУ, Харків. Ц. р.—6 крб.	НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ВІСНИК Місячник. ДВУ, Харків. Ц. р.—15 крб.
УКР. ВІСНИК ЕКСПЕР. ПЕДАГОГ. ТА РЕФЛЕКСОЛ. Вих. 1 раз на 3 м. ДВУ, Харків. Ц. р.—8 крб.	САМООСВІТА Місячник Центрального Ком. Допомоги Самоосвіті. ДВУ, Харків. Ц. р.—7 крб.
УКРАЇНА Науковий двомісячник українознавства. Вид. ВУАН. ДВУ, Київ. Ц. р.—8 крб.	ВІСНИК ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА Вид. Ц. К. Ч. Х. Ц. р.—3 крб.
БЕЗВІРНИК Місячник Всеукр. Ради Спілки Безвірників. ДВУ, Харків. Ц. р.—3 крб. 50 коп.	СЕЛЯНСЬКИЙ БУДИНОК Місячник політосвітника на селі. ДВУ, Харків. Ц. р.—3 крб. 50 коп.
ЗНАННЯ Ілюстрований двотижневик. ДВУ, Харків. Ц. р.—4 крб. 90 коп.	ВСЕСВІТ Універсальний ілюстрований тижневик В. „Вісти“. Харків. Ц. р.—7 крб. 20 коп.
ГЛОБУС Ілюстрований двотижневик. Київ. Ц. р.—2 крб. 40 коп.	РОБІТНИЧИЙ ЖУРНАЛ Дво-тижневик. Видання роб. газ. „Пролетар“. Харків. Ціна окр. №—10 коп.
ЧЕРВОНИЙ ПЕРЕЦЬ Дво-тижневий журнал гумору й сатири. Ц. р.—3 крб.	ДИТЯЧИЙ РУХ Щомісячний журнал. ДВУ, Харків. Ц. р.—3 крб.
ДРУГ ДІТЕЙ Щомісячний громадсько-літературний журнал. ДВУ, Харків. Ц. р.—3 крб.	ЧЕРВОНІ КВІТИ Ілюстрований двотижневий журнал для піонерів та школярів. Ц. р.—4 крб. 80 коп.